

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Strămutate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 16/98

S U M A R

Capacitatea juridică a femeii căsătorite, de d-l Tiberiu Constantinescu;

JURISPRUDENȚA :

Curtea de casație, s. I: *Polina Ion Cncu cu Ion Albeanu*;

Idem, s. III: *Al. Panaitescu cu Minist. de justiție*;

Curtea de casație din Franța: *Dacă art. 249 C. p. se aplică leziunilor interne provenite din indigestia unor prăjituri care presintă simptomele unei otrăviri, cu o Observație de d-l D. Alexandresco*;

Trib. civil din Albi: *Despre ordinea persoanelor su-puse obligației alimentare, cu o Observație.*

Capacitatea juridică a femeii căsătorite

(Considerațiuni generale)

SUMAR: Delimitarea subiectului. — Istoric. — Considerațiuni filosofico-sociale. — Considerațiuni juridice și Concluziune.

În studiul pe care îl prezentăm astăzi, scopul urmărit este de a da un răspuns următoarei întrebări generale: Femeia căsătorită este în principiu capabilă, din punctul de vedere juridic, și incapabilă numai prin excepțiune, sau invers?

La prima vedere o asemenea întrebare s'ar părea banală de oare-ce atât doctrina cât și jurisprudența admit că femeia căsătorită este incapabilă în principiu. Cu toate acestea, soluțiunea diametral opusă ni se pare mai conformă, atât dreptului natural cât și dreptului pozitiv român.

* * *

În adevăr instituțiunea căsătoriei, așa cum există astăzi organizată la majoritatea popoarelor civilizate, este, după Lewis Morgan, al cincelea stadiu pe care l-a traversat familia în decursul timpului.

Etnologii reduc toate aceste faze la 3 diviziuni principale: 1) promiscuitate generală, 2) matriarhat, 3) patriarhat.

Asupra acestei transformări succesive G. Tarde zice: „Dar să examinăm puțin mai de aproape seria pretinsă: promiscuitate, matriarhat, patriarhat. Nimic nu este mai imaginar ca această ordine. Această promiscuitate universală, pe care a

visat-o Bachofen, unde este proba, nu zic a universalității sale dar a realității sale chiar în cele mai vechi timpuri?” (1).

Cadrul acestui studiu nu ne permite a demonstra realitatea celor 3 stadii prin care a trecut căsătoria până în prezent, de aceea trimitem pe cititor la lucrările speciale (2).

Și acum să vedem care a fost condițiunea juridică a femeii căsătorite în decursul timpului la diferitele popoare.

În *Egipt* în timpurile cele mai îndepărtate, soția era stăpâna casei pe care o administra în schimbul unei sume dată de către bărbat în acest scop. Dar dacă avem în vedere faptul că egiptenii erau poligami putem deduce că situația femeii nu era tocmai de invidiat (3).

La *Ebrei*, «legea stabilea că viitorul ginere să plătească tatălui pe fata ce voia a o lua în căsătorie... Autoritatea soțului mergea până a interzice soției de a contracta vre un angajament din propria-i autoritate» (4).

Fenicienii, poporul cel mai mercantil care a existat, de și în religia lor pun tot-d'a-una lângă un zeu și o zeiță spre a se închina la perechea divină, totuși ei nu dedeau femeii respectul cuvenit iar dacă în relațiunile juridice soția se bucura de oare-care libertate de acțiune, aceasta se datorește numai deselor și lungilor peregrinări ale soților. Pentru Fenicienii femeia în genere era o marfă de speculă pe care, când nu 'și-o procura cumpărând-o, o dobândeau prin rapt.

La *Mezi* și *Perși*, soția era proprietatea bărbatului împreună cu cele-lalte bunuri. «Este un om sfânt, zice Zoroastru fondatorul Mazdeismului, acela care 'și a construit aci jos o casă în

(1) G. Tarde, *Les Transformations du droit*, 4 éd., p. 49.

(2) Giraud Teulon. *Les origines de la famille*; Bachofen, *Das Mutterrecht*; P. Gide, *Etudes sur la condition privée de la femme*; Ch. Letourneau. *L'évolution du mariage et de la famille*; B. Malon, *Le socialisme intégral*, etc. etc Compară cu: Summer Maine, *Etudes sur l'histoire du droit*, p. 435 sui; G. Tarde, *Les Transformation du droit*, 4 éd., cap. III.

(3) Vezi: Rășcanu, *Istoria universală*, t. I, p. 58.

(4) Van den Berg et Maspero, *Histoire Anc de l'orient*, p. 151.

care el întreține focul, animalele, femeia sa, copiii săi și frumoase turme» (5).

Arii primitivi aveau o familie despotică constituită sub autoritatea părintelui de familie. Bărbatul este numit «pati» (stăpân). . . . Tatăl este «protectorul» familiei «pitar», mama este creatoarea «mătar» (6).

La *Indieni* codul lui Manu zice: «In timpul copilăriei femeia trebuie să asculte de părinte, în a tinerețe de soț, după moartea acestuia de fii; dacă n'are fii, de rudele de aproape ale soțului său; căci o femeie nu trebuie să se conducă nici odată după voia sa» (7).

«La *Romani* zice Th. Mommsen, femeia . . . este subordonată în casă, fata tatălui, soția bărbatului» (8). Dar această afirmațiune, d-lui Danielopolu (9) îi pare imaginară de oare-ce soția era subordonată soțului «in manus mariti» numai când se îndeplinea și cel de al treilea act al căsătoriei «confarreatio». Suntem de acord cu savantul profesor, dar aceasta nu dărim valoarea afirmațiunii ilustrului istoric german.

Intr'adevăr pe lângă «traditio» și «deductio in domum» se îndeplinea și cel de al treilea act «confarreatio» în urma căruia femeia era admisă la „sacra privata” a noii sale familii intrând astfel «in manus mariti». Aceste formalități în primele timpuri fură observate cu religiozitate căci ele făceau parte din ritualul religios foarte formalizat și complicat. Dar în urmă formele încet, încet își schimbă caracterul religios cu cel civil, unele chiar căzuse în desuetudine, însă consecințele legale schimbându-se puțin, atenuând «patria potestas», nu dispărură iar femeia căsătorită rămăsese oare-cum tot incapabilă (10).

Este însă de notat că «confarreatio» precum și consecințele sale erau un privilegiu! numai pentru Patricieni; foarte multe căsătorii se făceau fără îndeplinirea acestei formalități ceea ce avea ca consecință ne căderea femeii „in manus mariti”, dar ea rămânea supusă penanțelor familiei părinților săi și nu eșea de sub autoritatea lui «pater familias».

La *Elini* lucrurile se petreceau cam ca și la *Romani*. (Vezi F. de Coulanges, op. cit.).

Creștinismul n'a fost mai favorabil femeilor. St. Pavel zice: «Soțul este șeful femeii, după cum Christ este șeful Bisericii. . . . După cum Biserica este supusă lui Christ, de asemenea și femeile

trebuesc a fi bărbaților lor în orî-ce ocazie» (11).

«In *vechiul drept germanic* femeia căsătorindu-se intră sub tutela sub «mundium» al bărbatului său. . . . Efectele patrimoniale sunt. Mai întâi soțul dobândește administrațiunea și folosința bunurilor soției sale. . . .

În al doilea rînd, prin efectul lui „mundium” soția devine incapabilă de a dispune sau prin vânzare sau prin donațiune de propriile-i bunuri căzute sub autoritatea soțului. . . . Soțul pe de altă parte este reprezentantul juridic al soției. . . «Mundium» al vechilor germani pierdu de altfel din autoritatea sa de la invasiuni. . . De aci înainte soția însăși figurează în actele sale; bărbatul nu mai are rolul principal, el se mărginește a-și da autorizațiunea sa» (12).

În *vechiul drept francez* autorizațiunea maritală era necesară. . . pentru a împuternici pe soție a sta în justiție și a contracta valabil; dar în aplicarea acestei reguli cutumele variau; unele chiar socoteau că femeia separată de bunuri este tot așa de capabilă ca și cum n'ar fi căsătorită (13).

La noi *Românii*, «*obiceiul pământului*» socotea pe femeia căsătorită incapabilă de a se obliga. Dota ei era administrată de bărbat. Iar în ceea ce privește înstreinarea ei, nu se vede nici o prohibițiune; din această împrejurare se poate deduce că bărbatul putea chiar înstreina dota soției (14).

Sub *Legiuirea Caragea*, soțul administra dota soției și percepea și fructele dotei. Soția rămânea proprietara zestrei, pe care în anumite cazuri o putea vinde sau schimba cu «adeverirea judecăței». Intru cât privește «exoprica», soția putea dispune de dânsa ca un adevărat proprietar (15).

Terminând aceste succinte considerațiuni istorice, o observațiune sintetică se impune.

Din negura vremurilor apuse și până în timpurile prezente, aproape la toate popoarele, jumătate din specia umană a fost aservită celei-alte jumătăți. Intr'adevăr, fata în familia părintească era, ca și soția în familia adoptivă a bărbatului, de fapt sclavă, de drept într'o quasi-sclavie. Religia care era și lege pozitivă prescria această odioasă nedreptate.

Cum s'a născut această autoritate maritală.

Dintr'un complex de cauze de natură diferită din cantonamentul primitiv al omenirii s'a uit dețasat grupuri în direcțiuni diferite. Aceste grupuri devenind compacte cu timpul, — pe de o

(5) Fr. Lenormant, Histoire ancienne. t. II, p. 320.

(6) Fr. Lenormant, op. cit., t. V, p. 358 și urm.

(7) V, 147, 148.

(8) Th. Mommsen, Istoria Romanilor, t. I, p. 71.

(9) Danielopolu, Explic. Inst. lui Justinian, t. I, p. 15.

(10) Vezi Fustel de Coulanges La cité antique (15 éd.), p. 92 și urm.

(11) St. Paul Epitres aus Ephésiens, V, 23 (cit. B. Malon op. cit.)

(12) Pandectes Françaises. Nouv. Répert. «Mariage», t. II No. 68, 69.

(13) Vezi Pand. Franç. I, No. 147—163, pentru dezvoltări.

(14) Vezi A. Xenopol, Istoria Românilor din Dacia Traiană, t. VIII, p. 76.

(15) Vezi Legiuirea Caragea, partea III, cap. XVI, 1—48.

parte din lipsa de teren, pe de alta din setea de dominațiune,—aū vĕzut născându-se în ele spiritul răsboinic.

Femeea fiind prin natura ei maternă, ca temperament și caracter nerăsboinică, pe de o parte, iar pe de o parte nici sentimentul nici ideea de egalitate ne existând încă în acele timpuri, prin imitațiune, autoritatea din Statul organizat pe picior de răsboi, a fost transplantată în familie. Totul în Stat se rezuma în persoana monarhului absolut, după cum și în familie totul se rezuma în persoana părintelui.

A trebuit ca în succesiunea secolelor să vie veacul al XVIII-lea cu o elită de scriitori străluciți cari să arate lumei adormite de întunecul ignoranței că într'un Stat totul se rezumă în «suveranitatea națională», în colectivitatea cetățenilor egali în drepturi, iar nu în persoana monarhului «de drept divin». Și în familie că autoritatea trebuește împărțită între soți în mod egal, căci rațiunea desbrăcată de superstițiile prejudecăței și luminată de cultură, nu poate concepe pe bărbat și pe femeie de cât ca egali cu egale (nu zicem aceleași) obligații și drepturi în societatea civilisată ⁽¹⁶⁾.

* * *

Căsătoria, așa cum o vedem transformându-se în decursul timpului este un produs al civilizațiunei ca or-care alt produs, cu toate că substratul său este de natură biologică: unirea a două sexuri opuse atrase reciproc, de cea ce Goethe a sintetizat în 2 cuvinte «afinitatea electivă», spre perpetuarea speciei. «Pentru a împedica — zice Max Nordau — pe cât este posibil ca amorul să decadă la o simplă distracțiune, pentru a accentua pe cât mai posibil scopul său înalt, conservarea speciei, societatea, încă de la aurora civilizațiunei, a recunoscut în principiu ca singurele onorabile și sancționate prin stima sa relațiunile între bărbat și femeie al căror caracter serios a fost consacrat printr'o ceremonie publică . . .»⁽¹⁷⁾.

Am arătat de ce bărbatul a fost considerat ca șeful asociațiunei conjugale, totuși mai repetăm completându-ne. Bărbatul prin natura lucrurilor a fost tot-d'a-tuna mai liber, mai independent, căci paternitatea este incomparabil mai ușoară de cât maternitatea, aceasta ducând îndoita sarcină a creșterei intra-uterine a fetusului și a creșterei extra-uterine a pruncului; fiind mai liber în acțiunile sale avea o superioritate asupra femeii.

⁽¹⁶⁾ Vezi H. Carnot, La Révolution Française, partea I, cap I (1897); vezi și Polizu-Micșunești, femeia și prof. de avocat («Dreptul», 1902, p. 178) unde se găsește și o bogată bibliografie pentru această cestiune.

⁽¹⁷⁾ Max Nordau, Les mensonges conventionnelles (6 éd) pag. 265.

El putea părăsi horda saū tribul alergând după hrană saū răsboindu-se cu cele-l'alte horde umane; era așa dar într'o vecinică luptă; continuu înarmat, era prin aceasta un protector pentru femeie; și după cum șeful hordei era superior prin forță, tot ast-fel și bărbatul în familie era stăpân ca mai forte.

Înainte de a termina aceste considerațiuni credem util a transcrie următorul pasagiū al lui I. Ahrens: «Le mariage est donc l'union complète dans laquelle toutes les faces de la nature humaine sont comprises en unité Le mariage est ainsi l'union intime de vie dont le but réside dans le lieu même par lequel deux personnalités sont unies. L'amour matrimonial est l'affection fondamentale et harmonique par laquelle une personne s'unit tout entière à une autre. Les autres sentiments ne sont que des rayons épars de cette affection intégrale, dans laquelle une personnalité s'épanouit dans toutes ses qualités et aspire à une union toujours plus profonde et plus complète.»

«Envisagé du côté de la Nature, le mariage apparaît comme un dessein de Dieu pour harmoniser, dans le mond physique le dualisme engendré par l'opposition des sexes.

«Dans ses rapports avec la vie spirituelle, le mariage perfectionne dans chaque sexe les facultés de l'esprit qui y sont le moins développées» ⁽¹⁸⁾.

* * *

Jurisconsultii sunt de acord în a proclama principiul că femeia căsătorită sub imperiul codului Napoleon este atinsă de incapacitate juridică. Nu sunt însă de acord asupra *fundamentului* acestui principiu.

Unii spun: Causa care a determinat pe legiuitor ca să edicteze această incapacitate, residă în «puterea maritală» ca un omagiū adus ei ⁽¹⁹⁾.

Alții zic: Ce este căsătoria de cât o societate, or, în fie-care societate trebue ca să existe o persoană care să aibă direcțiunea; în familie cine este indicat chiar de natură ca fiind mai apt ca să aibă această direcțiune? de sigur că bărbatul ⁽²⁰⁾.

Acestora Laurent le răspunde astfel: Ei uită că se poate foarte bine să existe societăți de 2

⁽¹⁸⁾ Ahrens Cours de droit naturel, 6 éd, t. II, p. 272, 273.

⁽¹⁹⁾ Pothier, De la puissance du mari, No. 3-5. Cout. d'orl. t. X n. 144; Delvincourt. t. I, p. 79, nota 11. (éd. 18 19); Toullier, t. II, n 615 (éd. 1830); Merlin Questions de droit, t. IX Puissance maritale; Allmand, Traité du mariage, t. II, n 931.

⁽²⁰⁾ Marcadé, Exp. Cod. Napoleon t. I, n 725 (6 éd); Demolombe Cours de code Napoleon t. IV, nota 115 (4 éd); Mourlon, t I. 757; Dalloz Répertoire Alph., t XXXI, n 744, 41; Pandectes Fr., Rép. Alph. Mariage, n. 1526; T. Huc, t II, n 233; Baudry-Lacantinerie, Précis dr. civil, t. III, n 624 (6 éd).

persoane fără ca una din ele să aibă prioritate. Dacă asociații sunt în desacord, Tribunalul decide. Tot așa este și cu societatea conjugală cu toată puterea maritală ⁽²¹⁾.

La acestea, în fond, se reduc mai toate părerile ⁽²²⁾.

Să vedem acum cum se argumentează însăși existența principiului incapacității.

G. Baudry zice: art. 220 C. civ. fr. (r. 201) declarând pe femeie capabilă de a se obliga fără autorizare într'un singur cas, lasă să se înțeleagă că în regulă generală autorizația fie a soțului fie a justiției îi este necesară; afară de aceasta art. 2124 (r. 950) pune pe femeia căsătorită în rândul incapabililor de a contracta. . . . , or, contractul este principala sursă a obligațiilor ⁽²³⁾.

Laurent: «Femeia căsătorită este lovită de incapacitate juridică, ea este pusă printre incapabili de către Codul civil art. 1424» (art. 950) ⁽²⁴⁾.

Marcadé: «Din incapacitatea de a aliena decurge pentru femei incapacitatea de a se obliga prin ori-ce contracte» ⁽²⁵⁾.

Pandectele Fr.: «Ca consecință esențială a puterii maritale și a datoriei de ascultare ce ea impune femeii căsătorite, art. 215—226, pun regula incapacității femeii căsătorite, incapacitate care consistă în aceea că ea nu poate în principiu să facă în mod valabil diversele acte juridice fără o prealabilă autorizare» ⁽²⁶⁾.

Demolombe: «Imi pare cu toate acestea că rezultă din ansamblul dispozițiilor codului că această incapacitate» ⁽²⁷⁾.

Vezi: Dalloz ⁽²⁸⁾; D. Neagu ⁽²⁹⁾, etc.

După cum ușor se poate remarca, argumentările de mai sus sunt invers proporționale cu importanța cesiunii de rezolvat.

Este de principiu că nici o incapacitate nu poate rezulta de cât dintr'un text expres. Cară sunt deci în legislațiunea română (Codul Napoleon tradus) textele de lege din cară să rezulte incapacitatea femeii căsătorite, în mod nedubios? Art. 194—208, răspund autorii, comb. cu art. 950.

Art. 194 spune că: «soții își datoresc reciproc credință, sprijin și ajutor»; spre acest sfârșit art. 196 zice că soții vor locui împreună în condițiunile arătate de art. 195 care zice că bărbatul va pro-

tege pe femei iar aceasta îl va asculta. Așa dar, legiuitorul recomandă soților cum trebuiesc a trăi împreună în menajul lor.

În relațiunile exterioare art. 197 și 199 oprește pe soție de a săvârși anumite acte juridice: ea nu poate porni judecată, nu poate dărui, înstreina, ipoteca, dobândi cu titlu oneros sau gratuit. Această enumerare care coprinde tot atâtea excepții la principiul natural al capacității, este limitativă și de strictă interpretare.

Art. 202 zice că femeia care va avea parafernă și va face comerț se va putea obliga fără autorizarea bărbatului. ⁽³⁰⁾ Comentând acest articol, am văzut că autorii zic că legiuitorul n'a lăsat să se înțeleagă că femeia căsătorită este incapabilă în principiu, de oare-ce legiuitorul numai într'un singur cas o face capabilă de a se obliga.

Răspundem că nu știm și nici nu voim a ști ce a lăsat legiuitorul să se înțeleagă, vedem ce a spus. Că articolul nu are claritatea necesară, o recunoaștem; însă, de aci nu urmează că ne e permis a viola principiul capacității naturale precum și regula că excepțiunile nu pot rezulta de cât din texte exprese de lege.

Afară de aceasta, regulile de interpretare ne recomandă că atunci când un text nu este clar, să 'l clarificăm comparându-i cu dispozițiunile precise ale celor-l'alte articole. Ei bine, comparând acest articol cu cele-l'alte vedem că art. 950, care enumără excepțiile la principiul capacității zice: «Necapabili de a contracta sunt: 1, 2, 3, Femeile măritate în cazurile determinate de lege 4,».

Art. 197 și 198 enumără în mod expres și limitativ acele cazuri; altele nu se pot crea prin analogie de cât de însuși legiuitorul, ceea ce el n'a făcut și credem că bine a procedat.

Să nu ni se pară curios, căci sunt legislațiuni ca cea Rusă și Austriacă unde soția este din punctul de vedere juridic tot așa de capabilă ca și bărbatul ⁽³¹⁾.

Soluțiunea noastră nu numai că împacă textele de lege, dar ea duce o cesiune cu un pas mai 'nainte pe calea progresului juridic care, lărgind din ce ce sfera aplicațiunei dreptului ⁽³²⁾, se apropie mai mult de scopul dreptului, scop pe care L. Tanon îl resumă astfel:

«Dacă ar trebui să resum într'o scurtă și simplă formulă și a defini împreună acest scop al dreptului care este dat prin experiență și rațiune, și cele 2 caractere principale ale evoluțiunei sale

⁽³⁰⁾ Femeia comerciantă. M. A. Dumitrescu, Coment. C. Comercial. t. I, p. 341 urm.

⁽³¹⁾ A. Weiss. Droit international privé, p. 487, (II éd.).

⁽³²⁾ Vezi G. Tarde, op. cit. p. 59 și 60, (4 éd.).

⁽²¹⁾ F. Laurent, Principes de dr. civil, t. III n. 83 (1870)

⁽²²⁾ Lebrun. De la communauté. Liv. II, ch. I, sect. I, n. 1; Nouveau Denisart. t. II, V. aut. § 1. n. 3; Proudhon, t. I, p. 454; Fouquet, «Encicloped. du droit Autoris. de la femme mariée». sect. II.

⁽²³⁾ G. Baudry, op. cit., t. I, n. 631.

⁽²⁴⁾ Laurent, op. cit., t. III, n. 95.

⁽²⁵⁾ Marcadé, op. cit., t. I, n. 23, p. 529.

⁽²⁶⁾ Pandectes Fr., «Mariage», n. 1607.

⁽²⁷⁾ Demolombe, op. cit., t. IV, n. 117, p. 136.

⁽²⁸⁾ Dalloz, op. cit., t. XXXI, n. 744.

⁽²⁹⁾ Neagu D., Cod. civil ad. și comentat, t. I, p. 352, n. 2.

pe cari le-am recunoscut într'o cooperatiune și o solidaritate crescândă, asociate unei treceri progresive de la formele de constrângere la acelea de libertate, am zice că principiul cel mai general al dreptului sub diversele sale aspecte este: unirea pentru viață sub cea mai mare libertate; sau încă și mai bine, precisând unul din indiciile exterioare cele mai caracteristice ale dreptului: Uniunea pentru viață sub cea mai mică constrângere» (33).

Tiberiu Constantinescu

Avocat, Brăila

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTEA DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 20 Ianuarie 1906

Președinția D-lui Gh. N. BAGDAT, Consilier

Polina Ion Cucu cu Ion Albeanu

Testament. — Stăpânirea unui teren pe temeiul unui testament. — Dacă acest act constituie un just titlu translativ de proprietate.

Transcripțiune. — Testament netranscris. — Dacă el poate fi opus «erga omnes». — (Art. 644 C. civil)

1. După dispozițiile art. 644 C. civil, proprietatea putându-se dobândi și prin legate, testamentul constituie un just titlu translativ de proprietate.

2. Legea neprescriind prin nici o dispozițiune transcrierea testamentelor, dreptul de proprietate transmis printr'un testament netranscris se poate opune, «erga omnes».

Decisiunea 32/906. — Respins recursul făcut de Polina Ion Cucu, contra sentinței Trib. Gorj cu No. 123/905, dată în proces cu Ion Albeanu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Gh. Vlădoianu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat Titulescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor invocate:

I. «Violarea art. 1895, 1898, 1899 C. civ. și 1857. În adevăr, testamentul nu putea să servească de just titlu intimatului pe câtă vreme era instituit legatar universal iar nu legatar cu titlu particular, și ca legatar universal nu făcea decât a continua persoana defunctului fără a putea schimba titlul posesiunii acestuia care era posesor după cum nu s'a contestat de părți (vezi Planiol, I, 266)».

II. «Violarea regulilor de probe a art. 1169, 1170 C. civ. întru cât intimatul trebuia să facă proba justei cauze».

III. «Violarea art. 1182, 1847 și 1852, întru cât posesiunea în persoana intimatului nu putea fi de cât clandestină prin netranscrierea titlului său translativ la proprietate și ne având data certă, pe câtă vreme era vorba de un testament olograf».

IV. «Falșa interpretare a art. 644 C. civ.».

V. «Omisiune esențială întru cât prin faptul că nu discută testamentul nici cuprinderea sa face această omisiune care era decisivă în speța procesului».

Având în vedere că se constată, din sentința atacată, că recurenta Polina Ion Cucu a intentat în contra intimatului Ion Albeanu acțiune în revendicarea unei bucăți de pământ în întindere de un pogon situat în T. Jiū, str. Cucului, ce i s'ar cuveni ca moștenire de la defunctul ei părinte Ion Cucu, și pe care părintul 'l

(33) L. Tanon, L'évolution du droit, p. 164, 165, (2 éd.).

stăpânește fără nici un drept; că, ambele instanțe de fond, au respins acțiunea ca nefondată;

Având în vedere că intimatul Ion Albeanu a opus ca mijloc de apărare la această acțiune intentată în contra sa, prescripția de 10 ani cu bună credință și basată pe testamentul unchiului său Andrei Cloșanu, prin care acesta lasă intimatului Albeanu locul în litigiū, pe care 'l cumpărase de la Ion Cucu tatăl recurentei;

Considerând că tribunalul constată în fapt că intimatul Ion Albeanu, pe baza acestui testament, a stăpânit locul în litigiū, mai mult de 10 ani, ca proprietar, continuū, neturburat de nimeni și cu bună credință, dobândind astfel proprietatea celui loc, prin prescripția prevăzută de art. 1895 C. civ.;

Considerând că o asemenea constatare de fapt scapă controlului Curței de casațiune;

Considerând că după dispozițiunile art. 644 C. civ. proprietatea putându-se dobândi și prin legate, testamentul constituie un just titlu translativ de proprietate;

Considerând că legea neprescriind prin nici o dispozițiune transcrierea testamentelor, dreptul de proprietate transmis printr'un testament netranscris se poate opune erga omnes;

Considerând că astfel fiind, nu poate fi vorba în specie de violarea textelor de lege citate în motivele de casare invocate și nici de omisiunea de care se plânge recurenta prin ultimul mijloc de casare;

Că, prin urmare, recursul se găsește neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 13 Mai 1906

Președinția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Al. Panaitescu cu Minist. de Justiție

Contencios administrativ. — Art. 4 al. i din legea organică a Curții de casație modificată la 1 Septembrie 1905. — Magistrat inamovibil. — Dispensarea lui de serviciu, pentru cauză de infirmitate gravă și permanentă. — Art. 97 din legea organizării judecătorești.

Puterea executivă. — Prerogativa Ministerului de justiție de a dispensa de serviciu pe un magistrat inamovibil pentru cauză de infirmitate gravă și permanentă.

Tărmurirea acestei prerogative. — Modul și formele în care se face dispensarea. — Necesitatea unui avis din partea adunării generale a judecătorilor instanței din care face parte magistratul atins de infirmitate. — Art. 97 din legea organizării judecătorești din 1890.

Dreptul de privilegere a Ministrului justiției asupra întregului corp judecătoresc. — Art. 111 și 148 legea organizării judecătorești.

Avizurile date de adunările generale a judecătorilor unui Tribunal. — Caracterul acestor avizuri. — Deosebire de sentințele judecătorești. — (Art. 129 și 148 din legea organizării judecătorești). — Dacă adunările generale sunt datoare a recurge la luminile oamenilor de știință.

Dreptul de pensiuie conferit de art. 99 din legea organizării judecătorești. — Instanța competentă a recunoaște acest drept. — Comisiunea de pensiuie.

1. Legea organizării judecătorești din 1890, întinzând principiul inamovibilității la Consilierii Curților de apel și la Președinții de Tribunale, a prevăzut în același timp și cazurile și mijloacele de a înlocui pe acei judecători cari ar da probe evidente de incapacitate fizică și intelectuală. În acest scop, legea a recunoscut puterii executive dreptul de a dispensa de serviciu pe un judecător inamovibil, în cazurile anume specificate de art. 97; dar, spre a țărături această prerogativă a puterii executive, legiuitorul a dispus că o astfel de gravă măsură să nu se poată lua decât în urma unui avis al tuturor judecătorilor instanței din care face parte judecătorul atins de infirmitate.

2. Art. 97 din sus-menționata lege arată modul cum are a se convoca adunările generale a consilierilor Curților, când este vorba de dispensarea de serviciu a unui consilier

pentru cauză de infirmitate gravă și permanentă, investind pe Primul Președinte al Curții cu dreptul de a convoca adunările generale, fie proprio motu, fie după cererea Procurorului General.

În ce privește, însă, modul de convocare a adunărilor generale a judecătorilor unui tribunal, pentru a-și da avizul asupra cazului de infirmitate, legea nu zice nimic; iar din această tăcere a legii, nu se poate deduce că intențiunea legiuitorului a fost să însărcineze tot și numai pe Primul Președinte al Curții apelative a convoca pe judecătorii Tribunalelor din circumscripția acelei Curți.

Din termenii, însă, în care este redactat art. 97, rezultă în mod logic și rațional, că convocarea adunării generale a magistraților unei instanțe judecătorești trebuie să se facă de șeful ierarhic al acelei instanțe, sau de acel magistrat care îi ține locul în cas când însuși șeful este obiectul avizului ce se cere; și, această convocare poate fi provocată de Ministrul Justiției care, după art. 111 din legea organizării judecătorești, are dreptul de privighere asupra întregului corp judecătoresc.

3. Judecătorii convocați în adunare generală, spre a se pronunța asupra unui caz de infirmitate, nu sunt datorii a-și sprijini avizul lor pe luminile oamenilor de știință, ci numai pe conștiința lor dreaptă și nepărtinitoare, căci dășii nu sunt chemați de a hotărî de soarta colegului lor, ci numai de a procura puterii executive dovezile necesare pentru stabilirea incapacității judecătorului atins de infirmitate.

4. Avizurile date de adunările generale ale judecătorilor unei instanțe, ne având caracterul unor sentințe judecătorești, nu se pronunță în ședință publică și pot să fie date chiar în zilele de sărbătoare prevăzute de legea vacanțelor.

5. Dreptul de pensie conferit de art. 99 din legea organizării judecătorești pentru cazul de dispensare de serviciu, luând naștere, ipso jure, din chiar momentul în care judecătorul a fost pus în retragere, comisiunea pensiilor este ținută a opera înscrierea fără alte dezbateri, iar nu adunarea generală a judecătorilor convocați a-și da avizul asupra cazului de infirmitate, este chemată a statua asupra pensunii.

Decisiunea 111/1906. — Respins recursul făcut de d. Al. Panaitescu prin petițiunea înreg. la No. 4954/1906, în proces cu Ministerul Justiției.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat C. I. Stoicescu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Cihoschi și Neagu în combateri.

Deliberând,

Având în vedere recursul făcut prin petițiunea înregistrată la No. 4954 din 27 Februarie 1906, prin care d-l Al. Panaitescu cere ca, în baza art. 4 litera i din legea organizării Inaltei Curți de casație și justiție, să se anuleze decretul regal No. 356 publicat în *Monitorul Oficial* cu No. 242 din 2 Februarie 1906, prin care dânsul a fost dispensat de serviciu din funcțiunea de Prim-Președinte al Tribunalului Prahova;

Asupra întiului motiv:

«Violarea art. 97 și 113 din legea de organizare judecătorească din 1890.

«În urma ordinului No. 1691/1906 al d-lui Ministrul al Justiției primit de Primul-Procuror al Tribunalului Prahova, d-sa sesisează cu adresa No. 744/96 pe d-l Președinte a aceluși tribunal secțiunea II-a a convoca complexul tribunalului spre a se pronunța asupra unei infirmități de care se pretinde ca aș suferi, constituind o infirmitate gravă și permanentă prin slăbirea auzului, ceea ce m'ar împedica de a-mi îndeplini bine și cu exactitate sarcinile funcțiunii mele.

«D-l Președinte al Tribunalului s II a convocat pe membrii tribunalului și Parchetul de Prahova, spre a se pronunța asupra acestei preținse infirmități și a-și da avizul asupra desărcinării mele din funcțiunea ce ocupam. La 24 Ianuarie 1906 răspunzând acestei convocări, membrii tribunalului și al Parchetului, prin procesul-verbal încheiat în acea zi, repetând

aproape textual cuvintele din ordinul Ministerial susmenționat confirmă că sufer de acea infirmitate și opinează să fiu dispensat de serviciu.

«Luând de temeii acest avis, d-l Ministru de Justiție prin decretul No. 356 din 1906, mă dispensează de serviciu pe ziua de 1 Februarie 1906.

«Acordându-se inamovibilitatea Președinților de tribunal, legiuitorul a voit a-și sustrage de la puterea discreționară a Ministrului de Justiție, directă și indirectă și de sigur nu a înțeles ca pe singurul magistrat inamovibil să-l lase la discreția subalternilor săi amovibili din tribunal.

«Din combinarea art. 113 și 97 din legea organizării judecătorești, reese că dreptul de priveghere asupra magistraților inamovibili ai tribunalului, îl exercită Primul-Președinte al Curții de apel din resortul căreia face parte tribunalul.

«Primul Președinte al Curții are singur căderea de a convoca pe membrii tribunalului ca să se pronunțe asupra cazului pe care găsește util a-l supune deliberării lor.

«Nu astfel s'a urmat cu convocarea în cazul meu, prin urmare s'a violat zisele texte de lege și tribunalul fiind rău convocat nu avea căderea a se pronunța».

Considerând că este constant în fapt că, pentru cauză de infirmitate gravă și permanentă a simțului auzului, recurentul Al. Panaitescu a fost dispensat de serviciul funcțiunii de Prim-Președinte al Tribunalului Prahova, prin Inaltul decret Regal cu No. 356 din 2 Februarie 1906, dat asupra raportului cu No. 1530 din 1906 al d-lui Ministrul al Justiției;

Că acest raport se întemeiază pe avizul conform emis de adunarea generală a tuturor judecătorilor tribunalului respectiv; că convocarea acestei adunări s'a făcut de Președintele secțiunii II, după cererea Primului-Procuror al aceluși tribunal provocată de ordinul d lui Ministrul al Justiției;

Considerând că este neîndoios, potrivit art. 97 din legea organizării judecătorești, că numai Primul-președinte al unei Curți de apel are dreptul de a convoca adunarea generală a consilierilor Curții, fie proprio motu, fie după cererea Procurorului-general, pentru a-și da avizul său asupra infirmității grave și permanente de care ar fi atins un consilier al Curții, dar nu este mai puțin adevărat, că art. 97 mărginește acest drept de convocare, în mod formal, numai la cazurile ce s'ar ivi în sânul acelei Curți; că, în ce privește convocarea adunării generale a judecătorilor unui tribunal, legea nu zice nimic, ci se mulțumește a declara pur și simplu că avizul va emana de la adunarea generală a judecătorilor tribunalului întruniți cu membrii parchetului;

Considerând că, astfel fiind, din tăcerea legii nu se poate deduce că intențiunea legiuitorului a fost ca să însărcineze tot și numai pe Primul Președinte al Curții apelative cu convocarea adunării generale a judecătorilor tribunalelor din circumscripțiunea acelei Curți;

Considerând că, din termenii în care este redactat art. 97, rezultă, în mod logic și rațional, că convocarea adunării generale a magistraților unei instanțe judecătorești trebuie să se facă de șeful ierarhic al acelei instanțe, sau de acel magistrat care îi ține locul în caz când însuși șeful este obiectul avizului ce se cere;

Considerând că, în specie, convocarea adunării generale a judecătorilor Tribunalului Prahova, fiind făcută de Președintele secțiunii a II-a, magistratul ce trebuia să înlocuiască pe Primul Președinte, direct vizat prin cererea Primului Procuror, — corect și legal s'a făcut convocarea și, prin urmare, procedându-se astfel nu s'a violat art. 97 din legea organizării judecătorești, ci din contră s'a făcut o justă și sănătoasă aplicațiune a acestui text;

Considerând că, pe lângă aceasta, conform art. 111 din legea organizării judecătorești, Ministrul Justiției are un drept de privighere asupra întregului corp judecătoresc și, în această calitate, poate provoca urmărirea judecătorilor înaintea tribunalelor disciplinare,

în cas de abateri; că tot asemenea, în virtutea art. 148 din legea organizării judecătorești, Ministrul poate cere judecătorilor avizurile de care ar avea nevoie, pentru a exercita o prerogativă, ce-i este recunoscută de lege; că una din aceste prerogative este, fără contestațiune, și aceea de a mijloci punerea în retragere a unui judecător, ce ar deveni neaptn pentru îndeplinirea ministerului ce-i este încredințat;

Considerând că, așa fiind, Ministerul de Justiție cerând avizul Tribunalului Prahova, prin intermediul Primului-procuror al aceluși Tribunal, nu a depășit dreptul său de a cerceta și de a lua informațiuni asupra situațiunii fizice, intelectuale sau morale a judecătorilor și deci primul motiv de casare este neîntemeiat;

Asupra celui d'al II-lea motiv :

«Avisul Tribunalului pe care se sprijină decretul, care este o urmare a lui, este dat fără competență, prin abus de putere și nemotivat; el calcă și art. 99 din legea organizării judecătorești și art. 27 din legea pensiilor, comițând și o omisiune esențială.

«Tribunalul sesizat în mod neregulat, face prin procesul său verbal o afirmare nesprrijinită pe nici o dovadă și fără nici o controlare, nici nu era posibil ca o infirmitate să poată fi cu siguranță afirmată, mai cu seamă calificată ca gravă și permanentă, fără avizul oamenilor de știință cari ar fi putut, dacă ar fi constatat-o, să serve de justificare hotărârii luată de Tribunal o constatare ar fi servit nu numai să motiveze avizul Tribunalului, dar încă să justifice și dreptul la pensie, prevăzut de art. 99

«Legiuitorul, a îngrijit ca, atunci când se ia o atât de gravă hotărâre, să asigure soarta magistratului inamovibil, căruia i se ea funcțiunea, prin art. 99 se prevede că i se va da două treimi din pensia ce i s'ar fi cuvenit, dacă n'ar fi îndeplinit anii de serviciu, destul să fi avut minimum zece ani servii.

«Tribunalul Prahova nu se preocupă de proba infirmității, nici de cuvintele depărtării din funcțiune, omițând de a prevedea și de a stabili dreptul de pensiuine».

Considerând că legiuitorul din 1890, întinzând principiul inamovibilității la consilierii Curților și la președinții de Tribunal și asigurând independența acestor judecători în contra înfruirilor celor de la care atârână numirea și înlocuirea lor, nu se putea lăsa desarmat, — în detrimentul intereselor justiției, — de mijloacele de a înlocui pe acei judecători, cari ar da probe evidente de incapacitate fizică și intelectuală;

Că, în acest scop, a recunoscut puteri executive dreptul de a dispensa de serviciu pe un judecător inamovibil, în cazuri anume specificate în art. 97 din legea organizării judecătorești, dar, spre a țărături această prerogativă a puterii executive, a dispus că o astfel de gravă măsură să nu se poată lua de cât în urma unui avis al tuturor judecătorilor instanței din care face parte judecătorul atins de infirmitate;

Considerând că acești judecători convocați, în adunare generală, nu sunt datorți a'și sprijini avizul lor pe luminile oamenilor de artă, ci numai pe conștiința lor dreaptă și nepărtinitoare, căci densusi nu sunt chemați de a hotărâ de soarta colegului lor, ci numai de a procura puterii executive dovezile necesare pentru stabilirea incapacității judecătorului isbit de infirmitate;

Considerând că ori-cât de criticabil ar fi sistemul legii noastre, cert este că legiuitorul a crezut suficient, pentru garantarea magistratului inamovibil avizul judecătorilor tribunalului, de și ei sunt amovibili, în majoritate; că critica ce se aduce legii nu poate îndritui pe recurent de a cere anularea unui decret ce este dat cu respectul tuturor garanțiilor înscrise în articolul criticat; că de altmintrelea este greu de admis, ca o adunare de judecători, crescuți în cultul dreptului, adevărului și justiției, să fi uitat într'atât datoriile lor profesionale în cât să caute a năpăstui pe unul din colegii lor, cu care a concurat la distribuirea justiției, cu care a trăit în legătură de strânsă colegialitate, de

încredere, de stimă și respect reciproc; și prin un spirit strimț de compelență sau de temere să aducă o atingere independenței magistraturii;

Considerând că, ast-fel fiind, imputările aduse avizului adunării judecătorilor Tribunalului Prahova sunt lipsite de temei; că Inaltul decret Regal cu No 356 din 2 Februarie 1906, fondându-se pe acest avis, nu a violat nici un text de lege, ci a făcut o justă aplicațiune a art. 97 din legea organizării judecătorești;

Considerând că judecătorii Tribunalului Prahova, fiind chemați a'și da avizul lor numai asupra casului supus deliberării lor, nici un text de lege nu-i autoriza de a statua asupra pensiuinei judecătorului vizat prin cererea primului procuror, cu atât mai mult cu cât nici nu putea prejudeca usul, ce puterea executivă urma să facă de avizul lor; că dacă prin art. 99 din legea organizării judecătorești se recunoaște magistratului, pus în retragere, dreptul la două treimi de pensiuine, legea nu a înțeles ca înscrierea acestui drept să se facă de altă autoritate de cât aceia care este chemată a ordona înscrierea la pensiuine a funcționarilor retrași din serviciu; că acest drept luând naștere ipso jure, din chiar momentul în care judecătorul a fost pus în retragere, comisiunea pensiuinilor este ținută a opera înscrierea fără alte desbateri și chiar din oficiu;

Asupra celui de al III-lea motiv :

«Violația art. 129 din legea organizării judecătorești și art. unic din legea din 13 Februarie 1902;

«Tribunalul de Prahova este convocat și se adună în ziua de 24 Ianuarie 1906, el deliberează în complectul membrilor Tribunalului și Parchetului și dă o hotărâre excepțional de gravă în contra unui magistrat inamovibil;

«Este cert că Tribunalul nu poate lucra și lucrările sale nu sunt valabile de cât în zilele când legea îl autoriză să lucreze;

«Dar ziua de 24 Ianuarie este declarată zi nelucrătoare prin legea asupra vacanțelor Tribunalului și Curților, promulgată și publicată prin «Monitorul Oficial» No. 249 din 13 Februarie 1902. Așa dar lucrarea Tribunalului Prahova este isbită de nulitate și prin urmare nu poate produce nici un efect. Deci este ilegal și decretul No 356 care nu are alt temei de cât procesul-verbal al Tribunalului Prahova cu data de 24 Ianuarie 1906»

Considerând că este adevărat că adunarea generală a judecătorilor Tribunalului Prahova a dat avizul său în ziua de 24 Ianuarie, zi declarată de lege ca zi de sărbătoare;

Considerând că, potrivit art. 129 din legea organizării judecătorești, judecătorii Tribunalului și Curților nu pot ține ședințe în zile de sărbători;

Considerând însă că între ședințe și adunările generale ale judecătorilor este o deosebire fundamentală; că ședințele au de obiect judecarea litigiilor ivite între contestatori și trebuiesc ținute la ore determinate de lege și compuse din judecători al căror număr este restrâns, pe când adunările generale se compun din toți judecătorii Tribunalului întruniți cu parchetul, și obiectul deliberațiunii este cu totul altul de cât acela al unor contestațiuni; că chiar legea face o deosebire între aceste două categorii de adunări judecătorești, de oare-ce, în art. 129 din legea organizării judecătorești, vorbește de ședințe; iar art. 148 aceiași lege tratează despre adunări; că adunările generale nu au nici un caracter de publicitate și rezoluțiunile lor nu sunt pronunțate în ședință publică;

Considerând că avizurile acestor adunări, fiind niște răspunsuri date unor consultațiuni cerute de autoritățile îndrituite de a le provoca, nu comportă chemarea părții, în contra căreia este cerut acel avis, și prin urmare acea parte nu se poate plânge că i s'a violat vre-un drept de apărare;

Considerând că ast-fel fiind nici acest al treilea motiv de casare nu este fondat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Curtea de Casație din Franța, 30 Decembre 1905.

Răniri prin imprudență. — Leziuni interne. — Otrăvire prin prăjituri. — Aplicarea art. 320 C. pen. fr. (249 C. penal român).

In art. 320 din codul penal fr. (249 C. pen. rom.), care pedepsește delictul de răniri prin imprudență, cuvântul «răniri» fiind luat în sensul cel mai general și mai larg, caprinde atât leziunile externe cât și acele interne precum și boalele cauzate altuia.

Astfel, art. 320 din codul penal (249 C. pen. rom.) se aplică indispoziției provocate prin indigestia unor prăjituri, care prezintă simptomele unei otrăviri.

(În Sirey 1905, Suplement la partea 1-a, p. 15, col. 3).

Observație. — Soluția consacrată prin decizia de mai sus este generalmente admisă atât în doctrină cât și în jurisprudență. Veđi Blanche, *Études pratiques sur le code pénal*, V, p. 31, No. 2; Chauveau et Hélie, *Th. du code pénal*, IV, 1426; Trib. Paris, *Répert. Dalloz, Supplément*, v^o Crimes et délits, 295, nota 1; Sirey, 89. 2. 4; Sirey, 88. 2. 214.

După această din urmă sentință, părinții cari, știind că copilul lor era atins de sifilis, l'au incredințat unei doice, căreia copilul a comunicat această boală, sunt pasibili de penalitatea prevăzută de art. 249 din codul penal (1)

Curtea din Paris aplicase de mult art. 320 din acest cod unui fabricant de lichide, ale carui produse imbolnăviseră mai multe persoane care le băuse, pentru-că fuseseră preparate în niște vase de plumb. Veđi Sirey, 41. 2. 635 și *Répert. Dalloz*, v^o Crimes et délits, No. 214, nota 2.

Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că, de și apărarea vieței și sănătăței omului a făcut pe judecători să considere leziunile interne ca o rănire, totuși această asimilare nu este tocmai juridică, pentru-că o leziune internă și o boală nu sunt răniri în sensul propriu al cuvântului. Și dovadă despre aceasta este art. 245 din codul penal, care pedepsește administrarea de substanțe vătămătoare sănătăței (Cpr. și art. 247, 389, § 7 C. pen.). Veđi în acest din urmă sens, Garraud, *Tr. th. et pratique du droit pénal fr.*, V, 1789, p. 19 (ed. a 2-a); *Répert. Sirey*, v^o Coups et blessures, No. 281.

Art. 418 din codul penal belgian vorbește în termeni mult mai generali de leziuni involontare, iar art. 230 din codul penal german, de leziune corporală (*Körpverletzung*). În fine, art. 308 din codul penal neerlandez pedepsește pe acel care, prin culpa sa, a cauzat altuia o gravă leziune cor-

porală, sau o leziune corporală care a produs o boală ori o incapacitate vremelnică de lucru. Se înțelege că termenii generali întrebuițați de aceste legislațiuni cuprind fără nici-o discuție nu numai leziunile externe, dar și pe acele interne.

D. Alexandresco

Tribun. civil din Albi, 15 Decembre 1905.

Alimente. — Persoanele supuse obligației alimentare. — Ordinea în care aceste persoane sunt chemate a-și îndeplini obligația lor. — Art. 203 urm. C. civ. fr. (185 urm. C. rom.).

Diferitele categorii de persoane, cărora legea impune obligația alimentară, nu sunt ținute a o îndeplini toate deodată, ci în mod succesiv, unele în lipsa altora. Ținându-se deci socoteală de ordinea în care art. 203 și urm. din codul civil (185 și urm. C. rom.) enumără persoanele îndatorite a presta alimentele, această obligație apasă 1° asupra soțului; 2° asupra descendenților; 3° asupra ascendenților; 4° asupra ginerilor și nurorilor, etc.

(Din *Pand. Périod.* 1906. 2. 143, 144).

Observație. — Nici un cod, afară de acel italian (art. 142) și acel german (art. 1606, 1608) nu arată ordinea în care diferitele persoane obligate a da alimente sunt ținute a-și plăti datoria lor. De aceea chestiunea este controversată; însă atât doctrina cât și jurisprudența se pronunță în genere în sensul admis prin sentința a cărui sumariu l'am reprodus mai sus. Veđi observația publicată de Directorul nostru, d-l D. Alexandresco, asupra unei decizii a Curței din Bruxelles, în *Curierul judiciar* din 1902, No. 29. Veđi de acelaș autor, *Dreptul civil român*, I, p. 721 urm. (ed. a 2-a). Mai veđi încă asupra acestei controversă, Neagu, I, p. 345 urm., No. 65 urm.

(N. R.)

A apărut: **Cambila și acțiunea cambială**, Fascicula VII, (Comentariul titlului IX din Codul comercial), de d-l N. M. Părvulescu și C. St. Radian, avocați, Ploiești, (pag. 209—232). **Prețul 1.50.** De vânzare împreună cu cele-lalte fascicole la ziarul *Curierul Judiciar* Calea Rahovei 5, București.

* * *

A apărut: **Anuarul baroului**, de d-l P. Ghiăcioiu, doctor în drept de la facultatea din Paris, avocat (Craiova). **Prețul 5 lei.** Depozit la *Curierul Judiciar*, Calea Rahovei 5, București.

* * *

Bugăm stărnitor pe abonații rămași în intirziere cu plata, abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina incasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registro cu matea investite cu ștampila, *Curierului Judiciar*.

(1) În cât privește responsabilitatea civilă a părinților față de doica veđi C. Paris, *Pand. Périod.* 97. 2. 214; D. P. 97. 2. 365; Sirey. 1902. 2. 40 și *Dreptul* din 1884, No. 19; iar în cât privește responsabilitatea pentru comunicarea sifilisului în genere, veđi Trib. Le Havre, Sirey 1905. 2. 179 și *Curierul judiciar* din 7 Mai 1906, No. 34.